

Høring over udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2026/2027 (gødskningsbekendtgørelsen)

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø sender hermed udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2026/2027 (gødskningsbekendtgørelsen) i offentlig høring.

Bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet bedes sendt til: kvaelstof-klima@sgav.dk (med cc til chpawi@sgav.dk og tobfel@sgav.dk) **senest onsdag den 24. juni 2026 kl. 12.00** med angivelse af journalnummer 2026-16524.

I udkastet til den nye bekendtgørelse fremgår alle ændringer i forhold til bekendtgørelsen for planperioden 2025/2026 med synlige rettelser.

I det følgende gennemgås ændringerne af bekendtgørelsen tematisk.

Eventuelle spørgsmål til indholdet i materialet kan rettes til:

- Christina Paulin Wright på chpawi@sgav.dk eller på tlf. 22 68 96 21
- Tobias Feld Snitkjær på tobfel@sgav.dk eller på tlf. 61 88 78 69

Høringssvar bliver offentliggjort på www.hoeringsportalen.dk efter høringsfristens udløb, for så vidt disse ikke stammer fra ministerier eller myndigheder under ministerierne. Ved afgivelse af høringssvar samtykkes til offentliggørelse af høringssvaret, herunder afsenders navn og mailadresse.

Indhold

Introduktion	3
Væsentlige ændringer	3
Husdyrnormer og husdyrgødning	3
Kvæg	3
Frilandssøer på faremark	3
Økologiske svin	4
Det faglige grundlag	4
Forøgelse af fosforloftet	4
Generelle opdateringer	5
Nye typer af husdyrgødning	5
Afgrødenormer	5
Nye krav til overførsler af gødning	5
<i>Fremtidige forventede ændringer til gødskningsbekendtgørelsen .....</i>	<i>6</i>
Øvrige forhold	7
Agil erhvervsrettet regulering	7
Digitaliseringsklar lovgivning	7
Forholdet til EU-lovgivningen	7
Erhvervsøkonomiske og administrative konsekvensvurderinger	7
Konsekvensvurderinger for miljø, natur og klima	7
Ikrafttrædelsesdato	8

Introduktion

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (herefter SGAV) sender udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden i høring for den kommende planperiode 2026/2027.

Alle ændringer fremgår af bekendtgørelsesudkastet med synlige ændringer.

De viste ændringer betyder ikke nødvendigvis, at der er tale om materielle ændringer. Det er i et stort omfang ændringer af sproglig og ordensmæssig karakter.

Væsentlige ændringer

Til planperioden 2026/2027 er bekendtgørelsens bilag opdateret på baggrund af indstillinger fra Normudvalget.

Derudover er der foretaget ændringer i reglerne vedr. overførsler af gødning, både mellem virksomheder registreret i Register for Gødningsregnskab og for virksomheder tilmeldt Leverandørregister for gødningsleverancer. Yderligere er der foretaget mindre ændringer i reglerne vedr. korrektioner af den producerede mængde husdyrgødning.

Ændringerne vedrørende overførsler er lavet for at sikre overensstemmelse mellem gødskningsbekendtgørelsen og den kommende udledningsbaserede markregulering, da det forventes, at de to regelsæt vil være sammenfaldende i perioden fra den 1. januar 2027 til om med den 31. juli 2027.

De mere specifikke ændringer fremgår af de enkelte afsnit.

Husdyrnormer og husdyrgødning

Som vanligt bekendtgøres de nye normer for husdyr. Husdyrnormerne afspejler udskillelsen af kvælstof og fosfor for hver dyretype på et givent staldsystem og er baseret på de senest indhentede produktions- og foderdata fra erhvervet.

De husdyrnormer, der bekendtgøres ved denne bekendtgørelse, vil være de samme, som vil gælde for den nye Udledningsbaserede Markregulering for 2027, som forventes implementeret den 1. januar 2027. Derfor vil de indstillede normer finde anvendelse til og med 2027.

Kvæg

I udkastet nedlægges kategorierne slagtekalve af racen Jersey. Produktionen af renracet Jersey slagtekalve er meget lille, og der findes derfor ingen produktionsdata baseret på praksis. Normudvalget har vurderet, at anvendelse af den pligtige type 1-korrektionen for slagtekalve af Tung race giver en realistisk værdi af kvælstof- og fosforudskillelse også for renracet Jersey. Fremadrettet skal der indberettes et vægtet gennemsnit i forhold til antal dyr af tung race og Jersey i kategorien slagtekalve 0-6 mdr. og 6 mdr. til slagt. For avlstyre anvendes samme normtal for Jersey og Tung race.

Frilandssøer på faremark

Der er kommet nye produktionsdata for frilandssøer på faremark. SEGES Innovation har offentliggjort de nye produktionsdata på frilandssøer i "*Grundlag for beregning af tillæg for frilandsgribe - December 2025*". Rapporten er bygget dels på resultater fra praksis, dels på modelberegninger. Det medfører en væsentlig stigning for alle næringsstoffer i perioden, hvor søerne er på faremarken, hvorimod den procentvise stigning pr. årssø bliver mindre. Det

skyldes, at det samlede normtal udregnes som summen af bidraget fra det aktuelle staldsystem for drægtige søer og bidraget fra faremarken for de diegivende søer.

Økologiske svin

Fra planperioden 2026/2027 er der væsentlige ændringer i normerne for økologiske svin. De opdaterede normer blev allerede indstillet til planperioden 2025/2026, men af hensyn til den korte periode for erhvervets muligheder for at indrette sig på de ændrede normer, blev implementeringen udskudt.

Normerne har senest været opdateret til planperioden 2019/2020. På baggrund af et forbedret fagligt grundlag og nye data fra praksis opdateres de til planperioden 2026/2027.

Det faglige grundlag

Nye data over foderudnyttelse og nye indhentede data om indholdet af kvælstof og fosfor i de mest anvendte foderblandinger giver anledning til, at særligt udskillelsen af fosfor i husdyrgødningen fra økologiske søer stiger markant. Inkluderingen af grovfoder i normerne har en mindre betydning.

Derudover har Normudvalget vurderet, at tilgængelige data vedr. hjemmeblandet foder ikke er tilstrækkeligt, hvorfor normerne er fastsat udelukkende på baggrund af oplysninger fra færdigblandinger. Dette er samme måde, som normerne fastsættes for konventionelle svin.

For smågrise vil kvælstofudskillelsen falde, mens den stiger for søer og slagtesvin afhængigt af staldsystem og gødningstype.

Ændringer i forhold til nugældende normtal er:

- Søer, N stiger mellem 13 og 20 pct. afhængig af staldsystem/gødningstype
- Søer, P stiger mellem 40 og 45 pct. afhængig af staldsystem/gødningstype
- Smågrise, N falder mellem 11 og 19 pct. afhængig af staldsystem/gødningstype
- Smågrise, P stiger mellem 10 og 12 pct. afhængig af staldsystem/gødningstype
- Slagtesvin, N stiger mellem 3 og 6 pct. afhængig af staldsystem/gødningstype
- Slagtesvin, P stiger mellem 10 og 12 pct. afhængig af staldsystem/gødningstype

Forøgelse af fosforloftet

Da fosforudskillelsen fra økologiske svin stiger markant, har Ministeren for Natur og Dyrevelfærd besluttet at hæve fosforlofterne for virksomheder med økologisk svinehold. Dette vil blive bekendtgjort i *Bekendtgørelse om anvendelse af gødning* og være gældende for planperioden 2026/2027.

Det hævdede fosforloft for økologiske svinehold gælder kun for husdyrgødningen på de virksomheder, hvor husdyrgødningen er produceret. Det vil sige, at overføres der gødning fra producenten af gødningen, vil fosforloftet for den overførte gødning følge de generelle regler, der fastsættes i *Bekendtgørelse om anvendelse af gødning*.

Det er hensigten, at SGAV inden for en årrække løbende vil sænke fosforloftet for økologiske svinehold i takt med en forventet tilpasning i erhvervet med nye måde at fodre på - herunder også en øget anvendelse af type 2-foderkorrektion.

Generelle opdateringer

Der har til alle dyrekategorier været anvendt de samme værdier for halm siden normtallene blev udarbejdet i sin nuværende form i 1997. Værdierne opdateres fra planperioden 2026/2027. Det betyder en stigning i kvælstof og fosfor ab lager for alle stalde med strøelse, men især for stalde med dybstrøelsessystemer. De nye værdier for halm er baseret på et gennemsnit for de halmtyper i Danmark, der er mest anvendt til strøelse, nemlig byg, hvede og rug. Værdierne for disse halmtyper er hentet fra fodermiddeltabellen i NorFor.

Nye typer af husdyrgødning

Der er i udkastet indført nye typer af husdyrgødning. Indførelsen er for at sikre overensstemmelse mellem gødskningsbekendtgørelsen for planperioden 2026/2027 og den kommende Udledningsbaserede Markregulering, der forventes at træde i kraft i januar 2027.

I den Udledningsbaserede Markregulering bliver gødning afsat direkte på marken via udegående dyr en relevant parameter. Derfor er der oprettet nye typer af gødning for udegående dyr. Gødningstypen skal angives på gødningskvitteringen, hvis virkningen overfører kvælstof og fosfor i gødning ved at dyr går på modtagers arealer. Dette betyder bl.a. også, at gødning afsat via udegående dyr ikke kan indgå i opgørelsen af ultimolager, da den nødvendigvis er tildelt et landbrugsareal.

Afgrødenormer

Til planperioden 2026/2027 er afgrødenormerne opdateret ud fra forsøgsdata, der dækker årene 2016-2025. For de fleste afgrøder er der således udgået ældre forsøg, mens nye forsøg er kommet til. Herudover er der indregnet opdaterede prisrelationer mellem kvælstof, afgrøder og protein, hvor bl.a. en stigende kvælstofpris samt lavere afgrødepris medfører et væsentligt højere bytteforhold end tidligere, hvilket reducerer økonomisk optimum.

Flere forhold spiller således ind i den samlede opdatering af afgrødenormerne, hvor også justering i udbytnenormer og udbyttefremskrivning har en betydning. Samlet betyder opdateringen en reduktion i den nationale kvælstofkvote på ca. 12.500 tons kvælstof¹ svarende til cirka 5 kg kvælstof pr. ha for det dyrkede areal. Ændringen dækker over en variation blandt afgrøderne med eksempelvis en stigning i kvælstofnormen for kløvergræs og vinterhvede og et fald for majshelsæd, vårbyg, vinterraps og vinterhybridrug.

Nye krav til overførsler af gødning

Der stilles med bekendtgørelsen nye krav til øget anvendelse af gødningskvitteringen. Dette er krav til, at virksomheder i Register for Gødningsregnskab, der overfører gødning til andre virksomheder i Register for Gødningsregnskab, fremadrettet skal overføre alle former for gødning i gødningskvitteringen. Det vil sige, at kravet udvides til også at omfatte kunstgødning.

Herved behøver virksomheder i Register for Gødningsregnskab, der kun afsætter kunstgødning og organisk gødning til andre virksomheder i Register for Gødningsregnskab, ikke længere at være tilmeldt Leverandørregister for gødningsleverancer.

Yderligere skal virksomheder i Register for Gødningsregnskab, der overfører eller modtager gødning fra udlandet, indberette dette i gødningskvitteringen. I forbindelse med overførsel af gødning til og fra udlandet stilles der ikke krav om en topartssignering.

---

¹ Beregningen er baseret på de væsentligste afgrøder svarende til ca. 92% af det dyrkede areal (2021-2025).

Derudover udvides kravet om anvendelse af gødningskvittering og topartssignering, så al organisk gødning (husdyrgødning og anden organisk gødning), der overføres mellem virksomheder i Register for Gødningsregnskab og virksomheder i Leverandørregister for Gødningsleverancer, skal overføres via gødningskvitteringen. Med kravet om to-partssignering vil det sige, at virksomheden ikke længere kan fratække gødning i gødningsregnskabet, hvis ikke modtager har accepteret via signeringen.

Ved afsætning fra virksomheder i Leverandørregisteret til virksomheder i Register for Gødningsregnskab stilles der ikke krav om en to-partssignering. Overførslen skal dog stadigvæk fremadrettet foregå via gødningskvitteringen.

Der stilles et yderligere midlertidigt krav til angivelse af datoen for leverancen. Dette gælder både ved anvendelse af gødningskvitteringen og for leverancer fra Leverandørregister for gødningsleverancer, når gødningen afsættes til virksomheder i Register for Gødningsregnskab.

Dette skyldes, at der for perioden fra den 1. august 2026 og til og med den 31. december 2027 kun åbnes én gødningskvittering, som dækker den sidste planperiode gældende for den eksisterende kvælstofregulering og også for den nye udledningsbaserede markregulering.

Gødningskvitteringen indeholdende alle funktioner til at understøtte både den gældende kvælstofregulering og den nye udledningsbaserede markregulering forventes at åbne i januar 2027.

Det er generelt hensigten med reglerne, at der er overensstemmelse mellem anvendelse af gødningskvitteringen i gødskningsbekendtgørelsen for planperioden 2026/2027 og den bekendtgørelse, der omfatter indberetningskrav i forbindelse med den udledningsbaserede markeregulering, som gælder fra 1. januar 2027. Det betyder, at oplysninger, der vedrører perioden fra 1. januar 2027 og til den 31. juli 2027, hvor de to reguleringer overlapper, ikke skal indberettes to gange.

I forbindelse med overførsler af gødning udgår kravet om angivelse af gødningens fosforloft. Dette skyldes, at alle typer af gødning får det samme loft på 29 kg P/ha fra planperioden 2026/2027, som er det generelle loft, og et loft på 28 kg P/ha inden for oplande til fosforfølsomme søger. Disse ændringer fremgår af *bekendtgørelse om anvendelse af gødning* som sendes i en selvstændig høring.

Fremtidige forventede ændringer til gødskningsbekendtgørelsen

Som vanligt forventer SGAV at lave en ændring af gødskningsbekendtgørelsen for planperioden 2026/2027 i januar 2027. Ændringen af bekendtgørelsen foretages årligt som følge af nye værdier for protein og forfor i årets høst samt evt. justeringer af afgrødetabellen.

Yderligere planlægges det, at en bekendtgørelse med hjemmel i en ny gødskningslov fastsætter krav til oplysninger for overførsler af gødning, som skal anvendes i den udledningsbaserede markeregulering. Det betyder konkret, at der med ændringsbekendtgørelsen forventes at blive fastsat krav om, at der ved overførsler af gødning for planperioden 2026/2027 skal angives nye oplysninger på gødningskvitteringen i perioden fra den 1. januar og til om med den 31. juli 2027.

Dette er ændringer, der foretages for at sikre alle nødvendige oplysninger, men også at overførsler af gødning kun indberettes én gang for den samlede periode fra den 1. august 2026 til og med den 31. december 2027.

Øvrige forhold

Agil erhvervsrettet regulering

SGAV har overvejet principperne for agil erhvervsrettet regulering og vurderer, at de foreslåede ændringer ikke er relevante for de fem principper.

Digitaliseringsklar lovgivning

Bekendtgørelsens bestemmelser giver mulighed for digital understøttelse. Der er ikke i udkastet indført regler, der ændrer på den gældende digitale understøttelse.

Forholdet til EU-lovgivningen

Bekendtgørelsen er i overensstemmelse med de fem principper for implementering af EU-ret.

Erhvervsøkonomiske og administrative konsekvensvurderinger

Ændringer vedr. anvendelsen af gødningskvitteringen er for perioden 1. august 2026 til og med 31. december 2027 er estimeret til en administrativ byrde for erhvervet på 2,3 millioner kr.

Selv om både afgrødenormer og husdyrnormer er ændret ift. planperioden 2025/2026, så er der ikke tale om metodiske ændringer i den måde data i bekendtgørelsen fastsættes, men de foreslåede ændringer er baseret på bedre viden om de faktiske forhold i erhvervet.

Konsekvensvurderinger for miljø, natur og klima

Det følger af miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 1, at myndigheden skal gennemføre en miljøvurdering af planer og programmer, hvor disse udarbejdes inden for bl.a. landbrug og fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til anlæg til intensiv husdyravl. En bekendtgørelse kan anses som en plan eller et program efter miljøvurderingslovens regler.

Det følger endvidere af miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, at myndigheden skal gennemføre en vurdering af, hvorvidt mindre ændringer i planer eller programmer, der udarbejdes inden for bl.a. landbrug og fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til anlæg til intensiv husdyravl eller planer og programmer, der i øvrigt fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser, kan få væsentlig indvirkning på miljøet, således at der skal gennemføres en miljøvurdering.

Som for tidligere planperioder justeres afgrødenormerne på baggrund af indstilling fra Normudvalget om, hvad der aktuelt vurderes at udgøre økonomisk optimum. Afgrødenormerne var tidligere reduceret til under økonomisk optimum. Udfasningen af de reducerede normer er tidligere miljøvurderet. De fluktuerende økonomisk optimale normer følger de fastsatte principper i gødskningsloven og justeres således alene inden for hensigten fra denne iboende systematik, hvorfor det vurderes, at det ikke i sig selv udløser krav om fornyet screening/evt. miljøvurdering.

Som til tidligere planperioder justeres husdyrnormernes indhold af kvælstof og fosfor i husdyrgødning ligeledes på baggrund af aktuel viden om dyrenes udskillelse, staldsystemer mv. Husdyrnormerne har betydning for beregningen af, hvor meget kvælstof og fosfor i husdyrgødning en virksomhed producerer, og de indgår allerede som en del af nitrathandlingsprogrammet, herunder også det program, der blev miljøvurderet i 2012.

Fastsættelsen af husdyrnormerne på baggrund af viden om dyrenes udskillelse af kvælstof og fosfor vurderes ikke at have betydning for miljøet, da det er kvælstofkvoten og

udnyttelseskravet, der fastsætter grænserne for den mængde kvælstof, der kan udbringes på landbrugsarealerne. Derudover vil det være fosforlofterne fastsat i bekendtgørelse om anvendelse af gødning der fastsætter hvor meget fosfor der samlet set må udbringes.

En ændring af fosforloftet for økologiske svinehold vil blive konsekvensvurderet i forbindelse med ændringen af Bekendtgørelse om anvendelse af gødning.

Med ændringerne justeres husdyr- og afgrødenormerne i forbindelse med virksomhedens beregning af sit kvælstofforbrug. Disse indgår som elementer i nitrathandlingsprogrammet, som er miljøvurderet efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 1. Det vurderes dog, at der vil være tale om en mindre justering af enkelte af de foranstaltninger, der indgår i programmet, hvorfor ændringerne alene vil være underlagt en pligt til screening efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 1, som udgøres af foreliggende høringsbrev.

Ikrafttrædelsesdato

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2026.

Venlig hilsen

Kvælstof & Klima

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø